

Kongres po vojnem zasedanju odgoden.

Predsednik podpisal vse vojne predloge in pohvalil kongres za koristno delovanje.

NOVI ZAKON O VOJNIH DAVKIH.

Stric Sam gradi 20,000 zrakoplovov. La Follette se zagovarja.

Zadnji opomin skilicanim.

Washington, D. C., 4. okt. — Vlada je izdala danes zadnji opomin na skilicane, zglasiti se brez odlašanja.

Tistim, ki niso izpolnili svoje zglasilne dolžnosti, se daje nadaljnja priložnost, da zamudo popravijo in obenem navedejo, zakaj niso zadostili svoji naborni dolžnosti. Kdor pa se bode protivil, slediti temu pozivu, bode kaznovan zaradi ubega.

Kdor se ne zglaši, bode zasledovan s tiralico (iskalnim listom), in tisti, ki izporeči o zaželenem, dobi \$50 nagrade.

Prizaneslo pa se bo v slučajih, v katerih se dožene, da ne gre za premišljeno izmikanje vojaški službi.

Za delavce v ladjarnicah.

Washington, D. C., 4. okt. — O mezdah, ki se imajo plačevati v zavestnih ladjarnicah, je bil danes med pomornim ministrom Rooseveltom in zastopniki udeleženi mednarodnih delavskih unij dosežen popoln sporazum. Nove plače, ki bodo povprečno povišane za nad 10 odstotkov, zadobijo veljavo dne 1. novembra za dobo enega leta.

20,000 zrakoplovov.

Washington, D. C., 4. okt. — Za ameriško vojsko na Francoskem določenih 20,000 zrakoplovov, za katere je kongres v juliju dovolil potrebnih 640 milijonov dolarjev, je dejansko že v gradnji.

Kakor je vojni minister Baker nocoj naznanil, se obenem izdelujejo tudi potrebni motorji. Ves program gradnje ameriškega zrakoplovnega brodogradništva so tako začeli in razdelili, da bodo za časa izgotovitve strojev in motorjev izvežbani zrakoplovci v zadostnem številu, kakor tudi strojne puške in vse druge opreme na razpolaganje.

Oči ameriške armade.

"Ko narodna armada", je rečeno v naznanilu vojnega ministra, "pride v fronto, da se bo udeleževala bojev, bodo tudi njene oči pripravljene.

"Če jemljemo v poštev dobo oboroževanja, potem bo ta težela v primerem obroku poslala svoj prvi zrakoplov v Evropo. Ta zrakoplov bo od končine svojega propelerja do motorja,

ja, s strojnimi puškami in kamero vred izdelan v Združenih Državah."

Pershing in Bliss.

Washington, D. C., 5. okt. — Senat je snci enoglasno sprejel vladno predlogo za zavarovanje vojakov in morarjev v obliki, priporočani po vladi (najvišja zavarovalnina \$10,000). Predlogi je bila pristavljena določba, s katero se generalmajor Pershing, poveljnik ameriških čet na Francoskem, in generalštabni načelnik Bliss povišata na najvišji generalni čin.

O novem vojnem davčnem zakonu.

Washington, D. C., 5. okt. — V danes objavljenem, pojasnilnem naznanilu o izvedbi novega, vojnem davčnem zakonu, kaže komisar za notranje davke Roper na nove davke, ki se morajo po določilih zakona plačati vladi. V obliki svarila se posebej omenja, da ne bo vlada v nobenem slučaju prva začela pri izterjevanju davkov. Vsak udeleženeec, da naj smatra za svojo dolžnost, nemudoma stopiti v zvezo z najbližjim davčnim uradom.

Bodo kaznovani.

Vse osebe, ki ne izpolnijo svojih dolžnosti in ne plačajo predpisanih novih davkov, imajo pričakovati kot zamudljivci zakonito določenih kazni. Prizadeti so po novi davčni dolžnosti med drugimi sledeči:

Vse posamezne osebe s letnim dohodkom nad \$1,000.

Vse korporacije, delniške družbe in trdnice deležnice.

Opojne pijače.

Vse prežigalnice, trgovci na debelo in drobno, za prodajo ali za tovarniške svrhe določenega alkohola.

Vsi trgovci z domačimi in uvoženimi kuhinjskimi ali sladkarnskimi pijačami, vini in likerji.

Vsi trgovci s pijačami brez alkohola.

Tobak.

Vsi izdelovalci smotk, smotčic (cigaret), tobaka, tobaka za njuhanje in cigaretnega papirja ter trgovci s tem blagom.

Vsaka vrsta osebnega ali tovarnega prevažanja.

Vsi trgovci z zavarovalnicami za življenje, proti ognju in nezgodi.

Vsi lastniki zabavalšč, vstevši kabarete.

Dolžnost.

"Zakon", je rečeno v naznanilu, "nalaga vsaki osebi, trdnici in korporaciji, ki je prizadeta po novem zakonu, dolžnost, natančno navesti, kaj se mora odločiti. To je za vsakega državljan posebnega pomena, ker davčni urad,

čprav mu je poverjena izvedba zakona, nima iskati davčnih zavezancev in jih obvestiti o njih odgovornostih. Podatki o vsem davku podvrženem se morajo zadovoljno navesti."

LaFollette se zagovarja.

Washington, D. C., 6. okt. — Danes dopoldne ob 10. uri je bil določen čas, da začne senator La Follette svoj prvi zagovor proti obtožbam nelojalnosti, podanim proti njemu. Včeraj je kongres imenoval odbor, da natančneje preišče govor, ki ga je imel La Follette pred kratkim v St. Paulu. Njegov zagovor obsega 20,000 besed in kongres mu dovoljuje 3 ure k njegovemu nagovoru. Nato sta določeni 2 uri za razgovor o slučaju. Kongres je bil tudi naprošen, začeti preiskavo proti senatorju Stone in Gronna, ali prošnja je bila včeraj zavrnjena, ker dokazi za to niso bili zadostni.

Zasedanje odgodoeno.

Washington, D. C., 6. okt. — Posebno vojno zasedanje kongresa je bilo danes popoldne ob 2. uri zaključeno, ko je senat zadnjih pet ur poslušal zagovor senatorja La Follette, proti kateremu je bila podana obtožba nelojalnosti in cigar izključitev je bila zahtevana od raznih strani.

Predsednik Wilson je pohvalil kongres zaradi njegovega koristnega delovanja.

Rusi ustanavljajo parlament.

Petrograd, 6. okt. — Demokratiški kongres je sklenil s 531 proti 241 glasom, prirediti volitev za ustanovitev kongresa.

Večerni listi se podrobno bavijo s sklepom in izjavljajo, da bo nameravani parlament začasna skupščina posvetovalnega in zakonodajnega značaja. Pooblaščen bo pa, reševati tudi vprašanja zunanje politike.

Prvi minister Kerenski je z načrtom za ustanovitev parlamenta zadovoljen, pristaši dume pa so proti načrtu.

Avstrija zahteva premirje.

Amsterdam, 4. okt. — Grof Czernin, minister zunanjih stvari, je naznanil, da so centralne vlasti pripravljene, stopiti v premirje, v svrhu razgovora o mirovnih pogojih. Če se ta sporazum z alijanci ne bo mogel doseči, potem da se bo Avstrija bojevala do odločitve in si pridržuje pravico, izpremeniti sedaj naznanjene pogoje.

Minister je prepričan, da je velika večina vsega sveta za premirje in mir, in vendar se posreči nekaterim močnem, svetu mir zadrževati. Prepričan je, da Avstro-Ogrska in njene zaveznice lahko obdržijo svoje postojanke, če alijanci ponudbo zavrnejo.

Bernstorff in Bolo paša.

New York, 3. okt. — Dokazi za to, da je grof von Bernstorff dal nemškega denarja v tej deželi na razpolaganje Bolu paši, ki je bil prijet v Parizu kot vohun, se imajo jutri poslati francoski vladi, kakor je nocoj naznanil glavni državni pravdnik Merton E. Lewis.

Ogromna stavka.

Buenos Aires, 4. okt. — Uslužbeni vladnih železnic so se nocoj pridružili ostalim stavkajočim železniškim delavcem.

Stavka je sedaj splošna in ves železnični obrat argentinske republike je ustavljen.

Gozdni požar.

Deadwood, S. D., 4. okt. — Kakih sto mož poskuša pet milj severno od tod omejiti enega najhujših gozdnih požarov, ki so bili zaznamenovani izza mnogih let v tej krajini. Stiritsto akrov loze je že pogorelo. Težave gašenja pomnožujeta suša in močna sapa.

\$25,000 za nogo.

Chicago, Ill., 4. okt. — Najvišje sodišče je ponesrečenemu postavljaju o gibov Ralphu B. Roe, 22 let staremu, 1824 Washington bvd., včeraj prisodilo \$25,000 odškodnine za izgubo ene noge. Odškodnino morata plačati Chicago Junction Railway in Independent Packing Co.

Dne 17. novembra 1916 se je svoj čas pri železniški družbi uslužbeni postavljaj o gibov spotevil na izpuščenim pragom med železnišnimi tirii in je vsled tega prišel pod kolesa bližajočega se vlaka. Zadobljene težke poškodbe so zahtevale odvzete noge.

Uradna poročila o vojnih dogodkih.

London in Pariz poročata silne topniške dvoboje v Belgiji, ob reki Aisne in ob reki Meuse.

MANJ BOJEV OB RUSKI FRONTI.

Nobenih važnih dogodkov na italijanskem bojnem torišču.

Laška fronta.

Rim, 4. okt. — Od torkovega večera do včerajšnjega popoldne se je bojevanje nadaljevalo na zapadnem slemenu Gore sv. Gabrijele. Ponovne sovražne napade, podpirane po številnih naskokih oddelkih, je zlomilo naše streljanje.

V napadu smo ujeli štiri častnike in 22 mož, ki so bili skriti v neki jami. V odseku Raccogleano (?) nam je uspelo napad pridobiti nadaljnjih 27 ujetnikov. Ob ostali fronti so bili običajni topniški dvoboji.

Sovražen zrakoplov, ki je bil napaden po enem naših zrakoplovcev nad Avčami, je bil prisiljen k pristanku v naših linjah. Zrakoplovec sta bila ujeta.

Iz Rima.

Rim, 6. okt. — V Daonski dolini v Trentinu so v četrtek zvečer sovražni oddelki s pomočjo artiljerije v fortih v svojem ozadju napadli naše postojanke. Bili so odbiti. Na visoki planoti pri Banjšicah, severno od Vipave in v odseku Fajtega hriba na Krasu so bili silni topniški dvoboji. Južno od Podloke smo ujeli nekaj mož v patrolnih spopadih.

Nič posebnega.

Rim, 7. okt. — V petek zvečer je sovražnik, podpiran po slabem vremenu, podjel presenetljiv napad na neko prednje stražišče blizu Coste Belle v Sanpellegrinski dolini in poskušal s hudim streljanjem preprečiti poslatev pomožnih čet. Po prihodu pomožnih čet in prizadevah posadke je bil sovražnik pognan nazaj v svojo prejšnjo postojanko. Drugi oddelki so poskušali slične napade pri točkah Crodadie, Longelini in Pabola-Visden-de. Bili so razkropljeni po našem streljanju.

Južno od Tolmina so naše baterije učinkovito obstreljevale številne kolone motornih vozil v premikanju.

Vzhodno od Gorice so včeraj naši oddelki po kratki topniški pripravi napadli nekaj duplin na severnih slemeh Gore sv. Gabrijele ter ujeli enega častnika in 23 mož.

Makedonska fronta.

London, 4. okt. — Naši zrakoplovci so podjeli zelo uspešen napad v obširni meri ter so bombardirali sovražna taborišča in razkladalšča na Beljašici Planini. Sovražne čete so bile razkropljene s strojnimi puškami, in eden mnogih sovražnih zrakoplovov, ki je napadel našo sestavo, je bil zbit. Vsi naši stroji so se vrnili varno.

Ob strumski fronti so naše konjske patrole preprečile sovražne oddelke iz Jenimasa, južno od Seresa, in razdeljale neko topniško opazovališče.

Pariz, 4. okt. — Pokoj je prevladoval ob vsej fronti včeraj.

Pariz, 5. okt. — Mir je prevladoval včeraj ob fronti, izvzemši v kolenu Črne reke in severno od Bitolje, kjer je bila kanonada dokaj živahna.

Rusko-rumunska fronta.

Petrograd, 4. okt. — Severna fronta: Blizu Jakobstadta se vrši silen topniški dvoboj. Na drugih odsekih je bilo streljanje in poizvedovanje.

Zapadna in jugozapadna fronta: Bilo je streljanje.

Rumunska fronta: Na odseku Poljanov, 8 milj severozapadno od Sotipa, je sovražnik zapustil svoje prednje zakope in se umaknil v ugodnejšo postojanko. Na ostalih odsekih te fronte je vse mirno, samo zdajpazdaj je nekoliko streljanja s puškami in topovi.

V Baltičkem morju so v torek in zvečer sovražni pomorski zrakoplovi podjeli več poizvedovalnih napadov na Cerei na otoku Oeselj in na Alnazhi, 40 milj južno od Pernave. Dopolnil-

na poročila kažejo, da so razpoki bomb v Cerei usmrtili 70 oseb in ranili 44.

V Črnem morju blizu Bospora so naše torpedovke pogreznile dve barki, obloženi s premogom. Dve nadaljnji ladji sta bili uplenjeni in dovedeni v Sebastopolj. Ujetih je bilo 39 Turkov.

Oddelek sovražnih zrakoplovov je napadel vas Krasno, jugovzhodno od Grisaalovke. Osemdeset bomb je bilo spuščenih. Trije prostaki so bili usmrčeni in štirje ranjeni. Tudi več konj je bilo ubitih.

Ruski uspehi v Rumuniji.

Petrograd, 5. okt. — Ob severni, zapadni in jugozapadni fronti je bilo streljanje in poizvedovanje po skautih.

Ob rumunski fronti blizu Seletina, južno od Radautza, je sovražnik napadel v gostih valih, a je bil ustavljen po našem topništvu. V okraju Buzeu je sovražnik pol ure bombardiral naše postojanke blizu vasi Mackemeni, severno od ustja reke Buzeu. Bolgarska pehota je potem napadla naše postojanke in zasedla več prednjih zakopov. Naša postojanka je bila obnovljena s protinapadom.

V četrtek so naši zrakoplovci bombardirali sovražna taborišča blizu Smorgona.

Francoška fronta.

London, 4. okt. — Naš napad tega jutra je bil podjet ob fronti nad 8 milj, od Tower Hamletsa do železnice Ypres - Staden, severno od Lange-marcha, in je bil popolnoma uspešen. Vsi naši cilji so bili pridobljeni; postojanke velike važnosti so bile zavzete in nad 3,000 nemških ujetnikov je že dospelo v zbirališča.

Pomorski zrakoplovi so včeraj bombardirali St. Denis Westrom, zatvor-nice pri Zebruggu, ladjenico v Dru-gesu in druge točke. Vsi stroji so se vrnili varno.

Pariz, 4. okt. — Bili so spopadi z granatami in topniški dvoboji, posebno silni na desnem bregu reke Meuse.

V povračilo za bombardiranje mesta Bar-Le-Due so naši zrakoplovci bombardovali Frankfurt in Rastatt.

Berlin, 4. okt. — Zapadno bojno to-rišče: Sovražnikova bojna delavnost je bila včeraj slična, kakor ona prejšnjih dni. Močno pogubonosno streljanje streljanje je bilo namenjeno daleč na ozemlje za našimi postojankami in proti belgijskim vasem in osamljenim odsekom naše bojne linije.

London, 5. okt. — Nemci so bombardirali pred kratkim pridobljene britanske postojanke vzhodno od Ypresa. Britanci poročajo odbite nemških napadov.

Pariz poroča topniško delavnost na desnem bregu reke Meuse ter odbite nemških napadov v Champagni in v zgornji Alzaciji.

Hindenburg slavljen.

Berlin, 2. okt., prek Amsterdama, 3 okt. — V Berlinu je bil 70. rojstni dan feldmaršala von Hindenburga veličastno praznovan. Morebiti ni bila ob nobenem prazniku, ki jih je prinesla vojna, razvita tolika množina zastav in dekoracij v deželnih barvah. Nad cestami je križala velika množina zrakoplovov izdelka Albatross, ki so spuščali na tisoče letakov, v katerih je bilo ljudstvo prizivano, prispevati k vojni blaginji, češ, da je to najprimernejša pot za vzdrževanje vojskovedje.

Berlinsko časopisje kaže v dolgih člankih na zaslugi Hindenburgove za nemški narod, od časa prepovedi Rusov iz Vzhodne Prusije do današnjega dne.

Do nocoj je 36 mest imenovalo Hindenburga častnim meščanom.

Zahvala za čestitke.

Amsterdam, 4. okt. — Feldmaršal von Hindenburg je po časopisju odgovoril na številne čestitke, ki jih je prejel k svojemu 70. rojstnemu dnevu. Odgovor nosi obliko poziva na nemški ljudstvo, naj ostane edino in naj si ne beli glave o tem, kaj se zgodi po vojni. Doslovno pravi:

"Bodite prepričani, da si Nemčija pribori to, česar potrebuje za svojo varnost, in da bo nemškemu hrastu oboje, vzduh in prostor, priskrbljeno za njegov svobodni razvoj. Držite svoje mišice zategle, svoje živce trdne in svoje oči obrnjene na cilj."

ROOSEVELT ZA JUGOSLAVIJO.

V dosego trajnega mira svetuje razbitje Nemčije, Avstrije in Turčije.

New York, 5. okt. — Theodore Roosevelt, govoreč tukaj nocoj na velikem shodu "narodne službe" pod pokroviteljstvom županovega odbora za narodno obrambo, je izjavil, da mora edini mir, ki napravi svet varen za demokracijo (ljudovladstvo), biti utemeljen na popolnem razbitju Nemčije ter razkrojitvi Avstrije in Turčije. Vstete v program, ki ga je očrtal, so bile svobodna Arabija in Armenija, Poljska in Litvanska, z neodvisno Češko državo in Jugoslovansko državo.

"Neprenehoma čujemo govorice o miru", je rekel. "Jaz mislim, da je razširjanje takih govoric škodljivo Ameriki ter stvari dostojnosti in demokracije. Mi bi morali jasno povedati, da je bilo obnašanje Nemčije tako, da smatramo za sovražnike človeštva vse ljudi, ki stremijo za mirom, utemeljenim na ravnanju z Nemčijo, Avstrijo in Turčijo z ene ter alijanci z druge strani, kakor bi zavzemali stališče enakosti."

Morajo razbiti Nemčijo.

"Edini mir, ki napravi svet varen za demokracijo, je mir utemeljen na prevratu Nemčije ter razkrojitvi Avstrije in Nemčije. Če nismo rabili fraze na licemerem in neodkritosčen način, je to pot, napraviti svet varen za demokracijo, in edini pot, in to pomeni, da edini mir, ki ga moremo sprejeti, je mir odločilen zmage."

"Obnašanje Turčije napram armen-skim in sirske kristjanom je bilo tako, da je očividno, da mora biti ne le Turke izgnani iz Evrope, ampak tudi Turčija razdejana. Dajte Arabiji svobodo, dajte Armeniji svobodo. Ustanovite svobodno mesto Carigrad in držite morsko ožino popolnoma odprto za Ruse in za vse druge."

Za Poljsko, Češko in Jugoslavijo.

"Napravite veliko neodvisno Poljsko in morda tudi veliko neodvisno Finsko. Dajte Litvinom najmanj samoupravo (avtonomijo); napravite neodvisno Češko državo, obsegajočo Čehe, Moravane in Slovake. Napravite Jugoslovansko državo, obsegajočo na temelju polne enakosti Hrvatov, Srbe in Slovence, bodisi pravoslavne, katoliške, ali mohamedanske. Povrnite italijansko Avstrijo Italiji in rumunsko Ogrsko Rumuniji."

"Kar se tiče Belgije, je upravičena ne le do obnove, marveč tudi do največje odškodnine. Naj Francija dobi Alzacijo in Lotaringijo; naj Poljska dobi tudi vso baltičsko brežino, do katere je upravičena. Naj Angleži in Japonci obdržijo kolonije, katere so pridobili."

Z. D. nočejo ničesar.

"Kar se tiče Združenih Držav, ne želimo ničesar, izvzemši, da bodi jasno umevano, da bode Monroejeva doktrina vzdržavana v bodočnosti, kakor je bila v preteklosti. Južno od ravnika (ekvatorja) lahko prepustimo to doktrino Brazilu, Argentini in Čilu, ki so močne dovolj, da jo vzdrže in ki jih hočemo podpirati pri tem samo, če tako želijo."

"Ali okrog Karibejskega morja in ob točkah, od katerih drži pot bližnica k Panamskemu prekopu, jo moramo sami vzdrževati. Mi ne želimo videti, da bi bili Nemci ali Madžari zatirani od kogarkoli, pa tudi ne želimo, da bi zanaprej oni zatirali druge."

"Mir naj pride po tako začrtani poti. Potem storite, karkoli morejo pogodbe in dogovori storiti, da se napravi mir trajen in zmanjšajo možnosti vojne prihodnje. Ali ogibajte se nespameti in licemerstvu in nikar ne verjajte ljudem, da prinese kaka papirna pogodba prorokovano tisočletje svetovnega mira, ali odvrne vse možnosti bodoče vojne."

Priprave se morajo nadaljevati.

"Ko storimo vse, kar nam je mogoče storiti po haških konferencah in razsodnih pogodbah in dogovorih, o-koristimo se z lekijami zadnjih treh in četrta leta ter pomnimo, da bodo vse te stvari skupaj skrajno nezadostno varstvo za mir proti tujemu napadu."

"Samo en trajen način zagotovitve varnosti za to deželo je, in ta je v vezbanju naše moči za časa mira, v pripravljenosti (preparedness), in edina resnična pripravljenost mora biti oprta na sistemu splošnega obveznega vojaškega vezbanja za vse mlade mo-že; vezbanja, ki je proti vojni, kajti potem bo najnevarnejše, da bo kdaj vojna."

AMERIČAN, KI JE POGREZNIL NEMŠKO SUBMARINKO.

Akoravno je bila ameriška ladja "Silver Bell" pred kratkim po nekem nemškem podmorskem čolnu obstreljena petintridesetkrat, je njen pomorski topničar William Clark zadel in pogreznil sovražno submarinko s svojim petindvajsetim strelom.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inkrp. I. 1899.

▼ lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:

Za Združene države na leto....\$2.00
Za Združene države za pol leta.\$1.00
Za Evropo na leto.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četrt leta.....\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljke naj se pošiljajo na:

AMERIKANSKI SLOVENEK
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznačijo **POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.**

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglaševanje pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEK
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 8. okt. — O včerajšnji sv. birmi v naši slovenski cerkvi je napisal Rev. John Plaznik, naš pomožni župnik, sledeče poročilo:

„Dijakon Filip je šel v mesto Samarijo in je ondi oznanjeval Kristusa. Tudi veliko mrtvoudnih in kruljevih, hromih in obsedenih je ozdravil. Veliko veselje je bilo zavoljo tega po mestu med prebivalci; veliko jih je tudi verovalo in se dalo krstiti. Ko so apostoli to zvedeli v Jeruzalemu, poslali so Petra in Janeza v Samarijo. Apostola prideta v Samarijo in molita za nje, da bi prejeli sv. Duha. Nato pokladata roke na nje in prejeli so sv. Duha.“ Te besede so bile značilne za našo slovensko naselbino zadnje nedelje. Te besede si je zbral tudi govornik, Fr. Wencel, za načrt svojega govora. Govoril je ob osmih in desetih navdušenih o sv. Duhu in pomenu njegovega prihoda. Živo je opisal tudi, kako hoče sv. Duh sezidati svoj tempel v mladini, na katero hoče priti. Resno pa je opominjal stariše, naj nikar ne podirajo tega, kar bo sv. Duh sezidal. Sv. Duh zida, stariši pa pustite, da pride sovražnik ponoči in razdene to stavbo. Otroci so nežne cvetke iz raja presajene in izročene starišem. Stariši pa so podobni nespametnemu vrtnarju, kateri prepusti te nežne cvetke kruti jesenski slani, da žalostno povesijo svoje glave. Govornik je očrtal dolžnosti starišev do otrok. Dal jim je pa tudi dober nasvet, kateri mora pomagati: Mesto, da se preklinja v hiši, naj bi stariši noben večer ne opustili sv. rožnega venca. Tudi škof, Rt. Rev. Alexander J. McGavick, D. D., je resno spodbujal otroke in stariše. Otroke, naj odložijo z milostjo sv. Duha, kateri jim da moč, da se pokažejo, povsod popolne kristjane. Če ne bodo popolni, bodo samo pokazali, da je krivda na njihovi strani, ker zanemarjajo in zametujejo pomoč, katero jim ponuja sv. Duh. Nagovoril in prav resno je opomnil stariše in botre, naj se varujejo vsega, kar bi moglo otroka pohujšati; kajti Zveličar sam je rekel, da bi bilo boljše onemu človeku, kateri pohujša katerega malih, da bi se mu privezal mlinski kamen, na vrat in bi se potopil v globino morja. Upamo, da je bil ta dan dan pravega blagoslova za župnijo sv. Jožefa. To dokazuje že to, da je nad šeststo ljudi prejelo sv. obhajilo ta dan. Da je bilo mogoče to množico spovedati, je prišel Rev. Wencel Šolar, O. S. B., profesor bogoslovja v St. Bede College, Peru, Ill. že v soboto

pomagat. Popoldne ob eni so začeli že potrkavati, da se pokaže slovensko celemu mestu. Ob dveh in petindvajset minut je došel premil, gospod škof iz Chicago. Otroci in botre so se začeli zbirati že ob dveh, da je bilo ob treh vse v redu, ko se je birma začela. Cerkev je bila krasno okrašena in povsod je vladal najlepši red, za kar gre hvala najprej č. šolskim sestram, potem cerkvenemu odboru in občinstvu. Za to slavnost so prihiti semkaj sledeči gosti, poleg že omenjenih gospodov: Rev. Anton J. Režek, L. D., D., župnik izško-francoske župnije v Houghton, Mich., v spremstvu svojega sorodnika A. M. Kraschowitza, Rev. A. Sojar; Rev. John S. Finn, župnik cerkve sv. Marka v Chicagi; Rev. H. M. Franz iz Lockport; iz Joliet: Revs. T. F. Quinn, H. G. Van Pelt, Bernard Werwer, O. F. M., Alexius Bender, O. F. M., M. Gembrini, C. S. C. B. in Geo. Violič. — Vsem hvala za prijaznost in Bog povrni!

— Smrtna kosa. Umrli je danes (ponedeljek) dopoldne pet minut pred 9. uro rojak John Hribar, v svojem domu na Clement streetu, star nad 40 let, oženjen. Naš g. kaplan, Rev. John Plaznik, je prišel ravno ob pravem času, da je bolnika previdel s sv. zakramenti za umirajočega. Koj nato je previdenec mirno zaspal v Gospodu. Bolnik je ležal v postelji že od zadnje jeseni. Bolezen se mu je začela z nadihu in se je potem razvila v vodenico, tako da je bil revež po nogah in spodnjem delu života ves otečen.

— Slovenec - nadporočnik v službi ameriške armade je 20-letni rojak Rudolf Tušek, sin g. Johna Tuška na 1100 N. Broadway. Sedaj se nahaja nekje v New Yorku na poti v Francijo. Nadporočnik Tušek je bil rojen na Kranjskem in je prišel v Ameriko kot 2-leten deček. V Jolietu je dovil ljudsko in višjo šolo ter vojaško v Little Rock, Arkansas.

— G. Anton Konte, ki je od 5. junija t. l. služil v sukni Strica Sama v Fort Riley, Kansas, kot prostovoljec, je prišel zadnjo soboto domov, na prošnjo svojih starišev. Imenovan je namreč edini sin g. Josipa in Ane Konte. Vse tozadnje prošnje na vojno upravo in potrdila je izdelal g. Jos. Klepec, javni notar.

— Rajši v ječo, nego v vojsko. „Joliet Evening Herald-News“ z dne 4. t. m. poroča: Jožep Šuklje iz Joliet, ki bi rajši prebil štiri leta v zavezni ječi v Ft. Leavenworthu, Kan., nego se bojeval v vojski Združenih Držav, bo prejkone spravljen pod streho. Šuklje je bil sojen po vojnem sodišču v Ft. Sheridanu včeraj popoldne. Generalmajor Carter, v oskrbi centralnega departmanta Združenih Držav armade, bo izdal razsodbo v Šukljejevem slučaju v nekaj dneh. Generalu Carterju je bil dan dokaz, predložen pred vojnim sodiščem, in verjetno je, da bo jolietški Avstrijan obsojen v ječo. Šuklje se je registriral za vojno službo dne 5. junija in je bil izrečen. Zglasil se je k zdravniški preiskavi in je bil potrjen za službo. Ko pa bi moral oditi v Camp Dodge, se ni zgasil. Naznanjen je bil policiji kot „slacker“, in čez nekaj dni ga je prijel patrolman John Maxwell, član mestne policije. Ko ga je policija izpraševala, je Šuklje izjavil, da se ne bode bojeval za Ameriko in da gre rajši v ječo, nego služiti v Združenih Držav armadi. Rekel je, da ima sorodnike, ki služijo v nemški (?) in avstrijski armadi. „Nikdar se ne bom bojeval za Združene Države proti mojim sorodnikom v nemški in avstrijski armadi,“ je izjavil. Policija pravi, da je Šuklje zapustil Avstrijo leta 1914, da se izogne vojaški službi. Včeraj popoldne je patrolman Maxwell odvedel Avstrijana v Fort Sheridan, kjer ga je izročil vojaškemu sodniku.

— „Slackerja“ prijeta. Torkel Roe, 22 let star, iz Deer Lodge, Mont., je bil prijet v Jolietu v soboto kot „slacker“. Ker se ga je nekje preveč navelel, je imel opraviti s policijo, in ta je dognala, da nima registracijskega lista pri sebi. Ko se je fant iztreznil, je priznal, da se ni registriral. Odvedli so ga v okrajno ječo, da tam počaka, kaj ukrenejo zavezna oblastva. — Kot „slacker“ je bil prijet v soboto tudi Michael Sarič, 22 let star Avstrijan, ki ga je jolietška naborna komisija iskala, ker se ni zgasil za vojaško službo. V soboto je izvedel, da mu je policija za petami, vendar bi se bil izmuznil vsaj še za nekaj dni, da ni storil nekega koraka. Šel je namreč v urade Illinois Steel-družbe po svoj zaslužek, katerega še ni bil pategnil. Njegova aretacija je sledila, in sedaj čaka v okrajni ječi, kaj odločijo zavezna oblastva.

— Joliet je pripravljen za sprejem delavskih delegatov. Začeni v petek, dne 12. oktobra, in ves prihodnji teden bode Joliet igral ulogo gostitelja za največje število unijskih delavcev, ki se je kdaj zbralo v tem mestu. Illinoiska državna delavska zveza (Federalna delavska zveza) se snide v vsakoletni konvenciji dne 15. oktobra in ostane v zasedanju ves teden, kakor smo že poročali in bomo še več o tem prihodnjič.

Pred konvencijo se bodo vršile državne konference posamičnih unijs, da se določijo resolucije, ki se imajo predložiti konvenciji. V petek, dne 12. okt., se začne konferenca barvarjev (painters); v soboto, dne 13. okt., konferenci tiskarske (tipografske) unije in Trade Union Liberty-lige itd.

— Pisma na jolietški pošti imajo: Beda John, Copić George, Čermat Josip, Čop Louis.

— Ob priliki ženitovanj, krstov, pogrebv in drugih slučajih, ko potrebuje avtomobil, se oglašite pri meni, ki imam 7 passenger limousine-avtomobil za vse potrebe. Chicago tel. 2575, N. W. Phone 344 — A. Nemanich, Joliet. Adv.

La Salle, Ill., 5. okt. 1917. — Včeraj je doletelo našo občino slov. cerkev iznenadeno veselje, a naše nasprotnike (Somovce, Novakovce e tutti quanti) pa „gorka“ — zausnica!

Družba Hegler & Madison je darovala za našo slov. cerkev, ki se sedaj gradi, \$2,500.00 in zraven tega je še vlepšostovani mož Mr. Madison za seboj daroval \$500.00. Torej skupno je bilo darovanega od omenjene družbe in lastnika \$3000.00. Pač lepa vsota, za kar smo iz srca hvaležni!

Škodoželjno prerokovanje naših lalskih rdečih denuncijantov se je izpenilo v nič, ter padlo na njih naravnost nekoristne in škodljive cilje in ideje. — Kar se je zdelo tej gospodi tako lahko in mogoče (pri „Nar. Domu“), se danes že kar očividno pogira in drobi v prah, tako da se že resno bavijo ti „socijalistični glumači“ z vprašanjem, kaj bo z njihovim „Nar. Domom“.

Sedanji dogodki kažejo, da je preobrat blizu. Rojaki po naselbini so že sili tega „Doma“. Pravijo, da se jih neoprestano nadleguje za krvavi „boruš“, a zraven tega nimajo niti sedaj in nikoli niti trohice koristi.

„Čas je prinesel med nje spoznanje, da ločijo slabo od dobrega, — a kugo od zdravja!“ — n.

Richardson Springs, Chico, Cal., 29. sept. — Dragi moj A. Slovenec! Zahvalim te, ker si mi dosti novic prinášal v kalifornijske planine. Ali zdaj ti dam vedeti, da me ni treba več tam gori v planinah obiskovati, zakaj dobi sem v levo nogo revmatizem in sem moral priti v dolino iskat zdravja, v Richardson Springs, Chico, Cal. Tukaj sem že en teden in se dobro počutim, zato bi rekel, da je tukaj dober zdravilni studenec. Tudi postrežba je dobra. Voda je zdravilna za skoro vse vrste bolezni. Je dosti ljudi tukaj in se tudi dobro zdravijo. Hvala Bogu za take zdravilne studence. Richardson Springs leži lepo v gričevju, 12 milj severovzhodno od mesta Chico. Kdor ima revmatizem, mu svetujem sem priti, tukaj ga bo izgubil, in ravno tako druge slične bolezni.

Ti bom pisal, dragi moj A. S., kadar te bom hotel dobiti, zdaj ne vem, kam pojdem odtod. Bodi pozdravljen!
G. M. Sone Bruder.

JUGOSLOVANI IN PRAVICA SAMOODLOČEVANJA.

Govor poslanca dr. Ribarša.

(Iz „Slovenskega Sveta“)

Državni poslanec dr. Otokar Ribarš je imel v avstrijskem parlamentu dne 28. junija značilen govor, v katerem je napovedal odkrit boj vladi, ako bo še nadalje odrekala slovenskim, zlasti jugoslovanskim narodom pravico samoodločevanja. Jugoslovani so prelili dovolj krvi za druge, da morejo in smejo sedaj tudi zase zahtevati svobodo, da se morejo svobodno razvijati. Gorje onemu, ki bi jim odrekal to pravico, ali jih skušal ovirati in jim onemogočiti svobodno življenje, kajti branili bodo te svoje pravice s poslednjo močjo. Bili so dovolj dolgo sužnji, sedaj pa hočejo biti tudi oni svobodni. Naveličali so se tujega jarma, hočejo pa sami odločevati o svoji usodi.

Tako odprte napovedi boja morda še ni slišala avstrijska vlada, kakor ravno od dr. Ribarša, ki je govoril v imenu Jugoslovancev. Njegov govor prinášamo v celoti po „Slovenskem Narodu“ in „Slovencu“ od 30. junija, da bodo naši rojaki spoznali zahteve Jugoslovancev v stari domovini, to je, da bodo združeni in svobodni. Govor slove:

Pisatelj dr. Bruckner pravi v predgovoru neke vojne brošure, da je sedanja vojna, vojna razočaranja, tako za zaveznike, kakor tudi za centralne sile.

Tako gorko razočaranje smo doživeli včeraj, a z nami vred tudi cela monarhija, morebiti celi svet, samo da je bilo v sovražnih nam deželah to razočaranje prijetno iznenadenje. (Resnica!)

Ko je pred nekoliko meseci izbruhnil na vzhodu strašni plamen revolucije, ki je v primeroma kratkem času uveljavil demokratska načela in strmoglavil za vedno stari prestol samoderžave vseh Rusov, tedaj je tudi naša diplomacija, sicer tako tuja svetu, odprla svojo trdno zabito okna in spustila v svoje prostore nekoliko svežega zraka. Tedaj je naša diplomacija pri-

jateljsko pozdravila zmago demokracije, katero je naše zunanje ministrstvo takorekč uradno priznalo. Da, celo še več. Ako so naše informacije točne, je ravno zasluga ministrstva zunanjih zadev, da smemo tu razpravljati, da je parlament sklican. Še več! Habsburžan, morda prvi Habsburžan je izjavil v svečanem dokumentu, v prestolnem govoru, da želi vladati v duhu prave demokracije. Sedaj pa primerjajte s to izjavo včerajšnjo izjavo, katero je podal ministrski predsednik v imenu in kot zastopnik ministrstva za zunanje zadeve. S kratkimi besedami pravi ministrski predsednik, kar se tiče miru in vojne, da morajo narodi in njihovi voditelji molčati. Odločitev o miru in vojni je odvisna edinole od volje monarha. Kakor je bilo to že od neke strani podarjeno, je to formalno pravilo. To bom kasneje dokazal. Kako pa se to strinja z duhom demokracije, o katerem se govori v prestolnem govoru, ako imajo narodi samo dolžnost, da morajo molčati, ko se gre za njihove najvažnejše in najkrajše interese?

Ministrstvo za zunanje zadeve je istotako samo s seboj v protislovju ter je samo sebe s tem demantiralo. Gospodje se gotovo še spominjajo svečane izjave od 14. aprila. Tedaj je priobčil Korrespondenzbureau naslednjo izjavo:

„Vlada avstroogrške monarhije je vzela naznanje izjavo provizorične ruske vlade, ki je bila objavljena 11. aprila. Iz nje je razbrala, da nima Rusija namena zavladati drugim narodom, odvzeti jim njihovo narodno dedovino in s silo zavzeti tuje ozemlje, temveč da želi mir na podlagi samoodločevanja narodov. (Čujte, čujte!)“

Avstroogrška vlada je iz tega razbrala, da želi ruska provizorična vlada doseči oni cilj, ki se sklada z onim, katerega je označil c. in kr. minister za zunanje zadeve v onem intervjuu za vojni cilj avstroogrške monarhije.

Izjavo zunanjega ministra je označil poslanec Seitz s tako žarkim protestom, da bi samo oslabil utis njegovih besed, ako bi jim še kaj dodal. Zdi se mi pa potrebno ugotoviti na podlagi naučne knjige, da ne odgovarja stališče ministra za zunanje zadeve, izrečeno v oni izjavi mnenju mirnih učiteljev in nazorom človeka, ki ni na glasu kot revolucionarni pisatelj, ki se nasproti celo predostikrat približuje stališču gotovih državnikov. Ta človek je Tezner v svoji knjigi „Der Kaiser“.

Zatem je govornik navedel razne citate iz Teznerjeve knjige, iz katerih je razvidno, da se ne sme cesarjeve pravice za sklepanje miru in proglasitve vojne smatrati tako, kakor da se ni treba vladarju pri tem ozirati na narod in na njegove zastopnike. Parlament ima pravico, izraziti svoje mnenje v primerni obliki tudi o cesarskih aktih.

Prepričan sem, da stališče, katero zastopa včerajšnja izjava, ne odgovarja ravno z ozirom na prestolni govor stališča našega cesarja. Prepričani smo, da noče naš cesar, ki se je tako hitro pridobil simpatije narodov, vladati po vzgledu absolutističnih vladarjev, temveč da hoče biti narodni vladar. Take zunanje zadeve ne misli tako hudo. Stvar tolnačim na ta način, da je za to — da se milo izrazim — neoprestano izjavo krivo ministrstvo za zunanje zadeve, kateremu je tuj parlament in celi svet. Francoskemu ali angleškemu ministru za zunanje zadeve bi se kaj takega prav gotovo ne pripetilo, ker mora voditi račun o razpoloženju naroda. To je dokaz, da ne bomo prišli daleč s sedanjo ustavo, z delegacijami in neodgovornim skupnim ministrstvom za zunanje zadeve.

Ako hočemo Avstrijo na gotovo urediti, moramo to izpremeniti. (Živahno odobravanje.) Ako pa se varamo, da se tako misli, kakor je v izjavi izrečeno, tedaj moramo danes jasno in določno povedati, da niso narodi danes več objekti, temveč istotako subjekt vladanja. (Živahno odobravanje.) Mi Jugoslovani odkrito izjavljamo, da ne dopuščamo, da bi se nam odvzela pravica samoodločevanja, (ponovno odobravanje) in da se hočemo boriti proti vsaki vladi, ki ne priznava te pravice. (Tako je!)

Mi Slovani pa smo včeraj doživeli še neko drugo razočaranje. Govornik nemškega Nationalbund-a Stoelzer je skušal opravičiti vse strahovite krivice, katere smo morali prestati tekom treh let vojne. Stoelzer se je skliceval na pravico državne potrebe. Toda parlament, ki se zaveda svoje časti in značaja, ne more priznati pravice potrebe, ki ni osnovana na zakonih, ki so uveljavljeni, ne more trpeti, da vlada namesto zakona krivica in odkrit absolutizem. Stoelzel pravi, da ima država pravico živeti in poslužiti se v potrebi tudi nasilja. Toda tudi narodi imajo pravico živeti in po tej logiki se smejo poslužiti v potrebi tudi nasilja! To teorijo je priznala naša diplomacija ruski revoluciji. Ako je konsekvantna, mora priznati to tudi lastni deželi. (Živahno odobravanje.)

Ali se bo nemški narod identificiral s stališčem govornika Nationalverband-a? Ali je pozabil na svojo preteklost? Leto 1848? Ali mu moram jaz kot Sloven zopet razlagati pomen črno-rudeč-zlate trobojnice? Ali je pozabil, da ga mora ta trobojnica voditi „aus finster Nacht durch blutigen Kampf

zum goldenen Licht der Freiheit (iz črne noči skozi krvavi boj do zlate luči svobode)? (Burno odobravanje.)

Gospoda, ako nismo niti v tem složni, da moramo složno čuvati ustavo in osnovne pravice parlamenta, tedaj se ne bomo sporazumeli niti v enem vprašanju. (Tako je!) Sporazumeti pa se moramo, najti moramo notranji mir med narodi države, ako hočemo omogočiti državi, da sodeluje pri splošnem mednarodnem miru. (Živahno odobravanje.)

Mislím, da nihče bolj ne želi miru, kakor jugoslovanski narod. Nobenega Jugoslavana ni na tej ne na oni strani meje monarhije, ki ne bi danes težil za mirom. Mi Jugoslovani smo bili gotovo bojeviti narod do zadnjega časa, kar so povzročevale razmere in zgodovinski razvoj. Prelili pa smo dovolj krvi, dovolj za sebe in za druge. Sedaj hočemo enkrat tudi mirno delovanje. Mi, ki smo bili toliko časa trden zid proti poplavi azijskih hord, medtem ko se je zapadna Evropa mirno razvijala in ustvarjala svojo kulturo, hočemo tudi že enkrat mirno delovati, da razvijemo svojo kulturo. (Živahno odobravanje.)

Grozote vojne niso nikogar težje zalede, kakor nas Jugoslovane. Poljska in ukrajinska mesta še stoje, v njih se razvija še živahnejše življenje, kakor pred vojno. Idite pa na Balkan, v Bosno, Hercegovino, Dalmacijo, in vi-

deli bode, kako so od nekdaj cvetočih naselbin ostale samo porušene vase in mesta. To se ni delalo, ker bi to zahtevala potreba vojne. Pri nas so pustošile naše vlasti svojevolično. One so divjale proti vsemu, kar nosi slovensko ime in to an način, kakoršnega ni Evropa še videla od bitke na Kosovem polju. Od Kosovega polja še ni doživel naš narod take katastrofe. (Tako je!) Naš narod je razgnan, iz posameznih pokrajin so odpeljali deco in žene in starčke v sužnost, kakor nekdaj stari Rimljani in Grki prebivalstvo podjarmljenih pokrajin. (Čujte, čujte!)

Samo iz okolice Niša so Bolgari odpeljali 30.000 naših ljudi v maloazijske pustinje. (Čujte, čujte!) Borba, ki ima namen naše uničenje in iztrebičev, je proti nam. Vsled tega se obračamo na našo vlado in istotako na vlade zaveznikov, da napravijo konec takemu besnenju in prelivanju krvi v interesu ohranitve jugoslovanstva. Zavezniki pravijo, da se bore zato, da rešijo Srbijo. Srbijo bodo mogoče rešili, ali Srbov in Jugoslovancev ne bodo, ker ne bo nikogar več, da bi se mogel radovati blagoslova miru. (Burno odobravanje.)

500 White Washing Machines

smo že prodali v Jolietu in okolici

Vsako mora prati, da se ohrani čistoča. Treba pa je imeti v to svrhu dobro orodje. Med petimi leti smo prodali nad 500 White Line Washing Machines v Jolietu in okolici. To je dokaz, da so ti stroji najboljši, ki tudi zadovoljijo na vsak način.

ELECTRIC
GASOLINE
HAND

Power Washers

SO GARANTIRANE, DA PRESTANEJO VSAKO SKUŠNJO.

Robt. Meers

PHONES
175
176

203-205 Jefferson Street, Joliet

Poskusite Novo Pivo

Old Lager

••••• STEKLENICA •••••

Je BOLJŠA in okusnejša pijača, kot katero drugo pivo.

IZDELUJE GA

Joliet Citizens Brewing Co.

Oba telefona 272

Dobite je vseh boljših salunih v Jolietu

Union Coal & Transfer Co.

515 CASS STREET, JOLIET, ILL.

Piano and Furniture Moving

Chicago telefon 4313.

Northwestern telefon 417

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod

Ustanovljen 1. 1895.

Anton Nemanich in Sin

1002 N. Chicago Street

Konjušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.

Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in mrtvaške vozove in kočije.

Na pozive se posluži vsak čas ponoči in podnevu.

Kadar rabite kaj v naši stroki se oglašite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344.

Naši kočijaži in vsi delavci so Slovenci.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Sedež: JOLIET, ILL.

Inkorp. v drž. Ill. 14. maja 1915

Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

GLAVNI ODBOR:

Predsednik.....GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik.....JOHN N. PASDERTZ, 1506 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik.....GEO. WESELIK, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
Tajnik.....JOSIP KLEPEC, Woodruff Road, Joliet, Ill.
Zapisnikar.....ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Blagajnik.....JOHN PETRIC, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

STEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
JOHN JERICHO, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
JOHN J. STUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILO: AMERIKANSKI SLOVENEK, JOLIET, ILL.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani (icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem glavnega odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljke se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

ZGODOVINSKE POVESTI.

Sestavil profesor Ivan Vrhovec.

ZGODOVINSKE POVESTI NAJ-NOVEJŠEGA ČASA.

(Dalje.)

S 16 letom je postal lajtnant; ker pa seveda ta služba ni bila mastna, živeti je moral prav skromno; snažil si je obleko neki sam. A že se mu je obetala boljša prihodnost. Vnela se je francoska prekucija, v kateri je postegal precej v prvem početku z najljubšimi Jakobinci. Dahton in Robesierre sta bila dobra prijatelja njegova. Napoleon je vedel, da je moči v vojski, da je njegov poveljnik pisal Jakobincem v Pariz: "Pomaknite ga višje, aler se pomakne sam!" Jakobinci so poslušali ta svet ter ga naredili za generala, ko ni imel še 24 let. Preskočil je celo vrsto starejših mož, ki so se izkazali v vojskah že tu in tam katerikoli.

Vojska z Nemci takrat še ni bila končana, ampak se je po smrti Ludovika XVI. še celo razunela. Francozi so imeli proti Avstrijancem postavljene tri vojske, dve ob Renu, jedno pa v Italiji. Ti italijanski vojski so poslali leta 1796. Napoleona za poveljnika. Ko je prišel k nji, našel jo je vso raztrgano, sestradano in podivjano. Za pokorščino se še zmenila ni. Toda v kratkem času jo je spravil v tak stan, da je hitel z njo od zmage do zmage. Zmagal je osemkrat zapored ter naše vojske izkušene stare poveljnike poletno družega za družim iz Italije proti Dunaju. Celo sloveči nadvojvoda Karol ni mogel opraviti nič. Cesar Franc II. je moral skleniti mir s Francozi ter jim prepustiti nekaj dežel.

Pa ta mir ni trajal dolgo. Francozi so posebno proti majhnim državam postopali tako samovoljno, da so se zavezali že čez dve leti Rusi, Anglež, Turki in mi Avstriji. Najvojvoda Karol je Francoze kaj hudo uganjal. Napoleona takrat ni bilo v Evropi. Francozi so ga bili poslali z vojsko v Egipt, kjer pa se je briga bolj za to, kaj se godi v Parizu, kakor pa za vojsko v Egiptu. Koval je naklepe, kako bi se napravil za prvega moža na Francoskem. Ko se mu je zdela prilika za to ugodna, popustil je vojsko in Egipt, hitel v Pariz ter Francoze prisilil, da so ga naredili za konzula. Postal je res prvi mož na Francoskem. Toda to mu ni bilo zanj premalo. Njegovo srce je koprnelo po cesarski kroni in l. 1804. ni jo res dejal na glavo. Papež sam je prišel v Pariz, če tudi se je dolgo obotavljal, ter ga je mazilil za francoskega cesarja. Tako so imeli Francozi zopet vladarja, kakor pred 11 leti.

Po tem dogodku si je tudi tedanji nemški cesar Franc II. pridelal naslov "avstrijskega cesarja". Napoleon je užgal doslej še vse svoje sovražnike, le Angležev ni mogel, pa tudi te je hotel. A vedel je, da jim ne more do živga, dokler jim ne udusi njih bogate trgovine. Zavaljo tega je zaprl angleškemu blagu pot na Francosko in v vse dežele, kjer je Napoleonova beseda kaj veljala. Razdraženi so se zavezali z Rusi, z Anglež in s Švedi ter pričeli vojsko. Napoleon se je zagnal z vso silo v nas in

v Ruse ter nas pri Slavkovem popolno pobil. Bila je ravno obletnica njegovega kronanja 2. decembra leta 1805. Razven drugih dežel smo izgubili tudi Tirole.

Ves svet se je odslej dobriklal in uklanjal Napoleonu; nemški knezi ob Renu so se celo zavezali z njim ter popustili cesarja, ki se je leta 1806. zavoljo tega odpovedal časti nemškega cesarja ter se imenoval odslej je cesarja avstrijskega. Krono, nemških cesarjev je nosila rodovina habsburška skoro 400 let nepretrgoma.

Odslej je postopal Napoleon še celo oblastno; iz vsega se je videlo, da mu je Francoska premajhna, in da bi rad zapovedoval najmanj vsi Evropi. Posebno proti Prusom se je vedel tako, da tem ni bilo več prestajati. Zgrabili so leta 1806. za orožje, toda Napoleon jim je vzel skoro vso Prusijo. Leta 1809. smo poskusili po dolgem pripravljani tudi mi zopet svojo srečo, pa tudi nam je izpodletelo. Izgubili smo razven nekaterih drugih dežel tudi Kranjsko, Primorsko, Hrvaško in Dalmacijo in jeden kos Koroškega ter prišli pod francosko oblast. Napoleonu se je posrečilo, izpodkopati Avstrijo in tako izvršiti to, kar so nameravali Francozi že nekaj stoletij. Vendar pa se nas je še vedno bal v kljub temu, da smo bili tako oslavljeni. Zato se je želel z našim cesarjem sprizjantiti ter je vzel njegovo hčer v zakon.

Napoleon je bil na vrhuncu svoje moči in slave. Toliko ni dosegel še noben človek. Trepetala je vsa Evropa pred njim; njegovi bratje in njegovi svaki so bili kralji, sestre kraljice ali pa vsaj prav po kraljevo pomožene, on sam pak je imel v zakonu hčer najmočnejšega cesarja.

A ta sijaj je trajal le malo časa. Leta 1812. je šel Napoleon z veliko vojsko na Rusko, kjer se mu je ponesečila skoraj do zadnjega moža.

4. Kako so se Francozi vračali z Ruskega.

Z velikano vojsko—bilo je 600,000 mož—se je vzdignil Napoleon spomladi leta 1812. na Ruse. Tolike vojske v Evropi še niso videli nikoli. Napoleon in Francozi so jo imenovali le kar "veliko vojsko". A to pot se je Napoleonu sreča skujala. "Velika vojska" je poginila vsa. Kar je niso postreljali kozaki, je zmrazil ali pa od lakote pomrla.

Proti koncu leta 1812. so si po Nemškem že pripovedovali po malem o Napoleonovi nesreči, še predno so se jeli na rusko-nemški meji prikazovati prvi žalostni ostanki močnejše vojske. Pravilo se je, — seveda na skrivnem, da Francozi po Nemškem tega niso slišali —, o lakoti in silnih nesrečah, o nekem groznem požaru v Moskvi, o begu preko snega in ledu itd. Okoli novega leta pa se je tudi že izvedelo, da Napoleon ni več pri vojski, da jo je pustil ter v nepokritih sanjah bežal noč in dan preko Nemškega proti Parizu. In res! Citalo se je že kmalu potem po francoskih časopisih, da se mu godi prav dobro, in da bo prišla tudi "velika vojska" kmalu z Ruskega nazaj. Toda ni je bilo. Mesto nje so videli

Nemci kmalu po novem letu (1813.), da so se plazile zdaj pa zdaj kakor sence čez mejo počasi in brez vsacega šuma male družice sestradanih in na pol zmrzlih ljudi, podobnih obsojenecem, ki jih ženo na vislice. Kako je bilo pred letom in kako sedaj! Veseli in ošabni so vriskali vojski skozi mesta in vasi, v novih opravah in z bliscim otožjem preskrbljeni, polk za polkom, jeden lepši od drugega. Sedaj pa so se vračali brez reda, kakor bi jih bil veter vkup znesel, brez poveljnikov, brez bobnov, križem mej seboj pomešani ljudje najrazličnejših polkov in narodnosti. Orožja ni imel nobeden, nobeden vse oprave, in še tista, kar je je kdo imel, je bila umazana in raztrgana. Vsak je obesil na svoje premirje ude, kar je ravno dobil: stare vreče, konjske odeje, pasje in mačje kože, raztrgano moško in tudi žensko obleko. Vojaško pokrivalo je imel le malokateri; ovijali so si glave, nos in ušesa, s čemer je bilo, vkljub temu so imeli skoro vsi ušesa in nosove ozelbe in rudeče kot pih. Globoko v čelo vdrti oči so se komaj zaznale. Čevlje je imel malokateri; v srečo si je šel, kdor si je mogel oviti noge s starimi capami, s telcino raztrganih tornister, klobučino, samo slamo itd. Celo sloveče Napoleonove garde so se malo ali pa nič razločevale od družih takih ubožcev. Če so prišli kje na gorko, tiščali so k peči, kakor bi hoteli vanjo zlesti. Nasititi jih pa že kar ni bilo moge; mnogo jih je umrlo mej jedjo. Nemci so bili uverjeni, da je to bila kazen božja; ko so odhajali na Rusko, jim najboljši jedi niso bile dobre dovolj.

Tako grozen konec je storila ponosna "velika vojska" Napoleonova.

5. Konec Napoleonove slave.

Po veliki nesreči na Ruskem je Napoleon vedel, kaj ga čaka. Že mej rusko vojsko so jeli Nemci, katerim je storil Napoleon največ hudega, stikati glave ter ugibati, kako bi se izvili iz trde pesti njegove. Prilika je bila za to ugodna; sedaj ali pa nikoli! Toda vse pruske trdnjave so bile še polne francoskih vojakov, na Francoskem pa je zbiral Napoleon, kar je najhitreje mogel, novo vojsko; in res, v nekaterih mesecih je imel že zopet 300,000 vojakov okoli sebe. Nova vojska mu je izrastla kakor iz tal. Najpogumnejši Prusi se niso upali zapreti z njim. Gorje, če bi jim izpodletelo! Tako so mislili tudi Rusi, ki so se morali od ravnokar prestane vojske vsaj nekoliko odpočiti. Zato sta minila dva meseca, januarij in februarij leta 1813. Naposled pa sta se pruski kralj in ruski car vendar opogumila ter sklenila Napoleona napasti. Pa skoraj, da sta se udala bolj zahtevanju svojih podložnikov, kakor pa, da sta storila to iz svoje volje.

Ko so napovedali Napoleonu vojsko, polastilo se je Nemcev veliko navdušenje in razuneli so se vsi stanovi. Kdor je bil le količkar za orožje, popustil je svoje vsakdanje opravke ter prijel za njega. Kdor pa nikakor ni mogel v vojsko, dal je zanjo, kar se je le utrpel dalo. Ženske so prinisale svoj zlati in srebrni lišp, dekle so dajale uhane iz ušes, otroci so praznili škatlice, v katerih so zbirali krajačarje, ter jih pri-
našali gosposkam. Tolike gorečnosti ni pričakoval nikoli nihče. Vsa Prusija je bila na nogah.

Ko sta pruski kralj in ruski car to videla, povabila sta tudi druge oblasti, naj potegnejo z njima, saj jih je Napoleonov jarem ožulil že pač dosti. A z njima potegniti je bila težavna stvar. Odločiti se nismo upali niti mi Avstrijanci, niti se niso upali drugi. Mi smo se še predobro spominjali, kakšne nesreče so letela leta 1809. na nas, ko smo izgubili toliko lepih dežel. Cesar Franc I. je sklenil počakati, da se bo videlo, kako srečno ali nesrečno se bodo vojskovali Rusi in Prusi, ki so po malem vojsko s Francozi že pričeli.

Meseca aprila leta 1813. pa je prišel Napoleon sam in že z novo vojsko na Nemško ter precej v prvi bitki trčil na svoje sovražnike s tako silo, da jih je pahnil daleč nazaj od sebe. Bil je zopet prejšnji Napoleon in strah vse Evrope. Po prvi vojski zmagi je zbežan Rusom in Prusom ponudil za 6 tednov premirje; tega je bila njegova vojska še bolj potrebna kot nemška in ruska, kajti izkušeni in kakor čezlezo vstrajni njegovi stari vojski so popadali v neštevilnih bojih, kar pa jih je še ostalo, vzel jih je ruski mraz. V novi vojski Napoleonovi so služili zgolj mladi, za vojskine težave ne se utrjeni ljudje. Mej premirjem so se z Nemci in Rusi zavezali tudi Anglež in Avstrijanci ter se lotili z vsemi silami Napoleona, ki je zbiral svoje čete okoli Drazdan.

Razstavili so se v tri vojske ter pristiskali od treh strani nanj. Glavno vojsko je vodil avstrijski general Schwarzenberg; stala je na Češkem ter se je imela udariti z Napoleonom samim, druga se je pomikala pod Bluecherjevim poveljstvom s pruske Silezije, tretja pa od severa doli. Tema dvema vojskama je poslal Napoleon svoje najbolj izkušene generale nasproti. Še enkrat se mu je nasmejala sreča; odbil je Schwarzenberga nazaj, toda njegovi generali so bili povsod tepeni. Zavezniki so se bližali od vseh strani Drazdanom, da bi Napoleona popolno-

ma oklenili. Zato se je moral premakniti ter je peljal vojsko pred Lipsko; zavezniki pa za njim.

Dne 16. oktobra leta 1813. se je pričela tu jedna najimenitnejših in tudi največjih bitek, kajti vojskovalo se je nad pol milijona ljudi, 200,000 Napoleonovih in 300,000 zavezniških vojakov. Bitka je trajala tri dni. Prvi dan je omahovala sreča zdaj na to, zdaj na ono stran; drugi dan so počivali. Napoleon je bil že tako mehak, da je ponujal mir pa toliko in toliko dežel nazaj. A zavezniki se za to niso zmenili, ker so čutili, da bje njegovi ošabnosti zadnja ura. Tretji dan je bil odločilni dan. Napoleonova sila je bila popolnoma zdrobljena.

Napoleon je bežal z ostanki svoje vojske na Francosko. Zavezniki pak so se polagoma pomikali za njim. Na Francoskem jih je sicer še nekolikokrat pravo hudo potolkel, a svoje pogube ni mogel zabraniti. Moral se je odpovedati cesarski časti ter se zadovoljiti z Elbo, italijanskim otokom, ki so mu ga zavezniki podarili. Zgodilo se je to spomladi leta 1814!

Na Elbi Napoleonu ni dalo dolgo miru, še jedno leto ne. Ko je namreč slišal, da Francozi niso z novim svojim kraljem kar nič zadovoljni, popustil je Elbo ter šel na Francosko. Francozi so ga vsprejeli z največjim veseljem ter se v gostih množicah zbrali okoli njega. Hipcem mu je kakor iz tal zopet vzrastla nova in velika vojska. A to pot ni imel sreče. Zavezniki so ga l. 1815. pri Waterloo zmagali popolnoma, ga ujeli ter poslali na samotni otok sv. Helene v Atlantskem oceanu. Na to zadnjo pot ga je spremlilo tudi nekoliko njegovih prijateljev, med njimi general grof Bertrand, ki je bil nekaj časa tudi guverner na Kranjskem.

Na sv. Heleni so imeli Anglež Napoleonu varno zastraženo. Nobena ladija se tu ni smela ustaviti razven onih, ki so jadrane v Indijo in jemale tu vodo. Napoleonov paznik, nek general, kateremu so Anglež Napoleonu zaupali, je bil oduren, oster in trd človek. Kdor je hotel videti Napoleona, moral je prinesiti s seboj dovoljenje za to z Angleškega, a govoriti z njim ni smel. Vsak dan je prihajalo po nekoliko oficirjev in Napoleonovo stanovanje, da so se prepirali, je-li še tu ali ne.

Stanoval je v posebni hiši; ta je bila sicer le jednonadstropna, a bilo je v nji več sob, knjižnica, kopel, soba za igranje na biljardo itd. Vstajal je Napoleon s solničnim vzhodom, se sprehodil na visoko obzidanem vrhu, potem pak je ali bral ali pa pisal dogodke svojega življenja. Obedoval je ob štirih, po navadi v družbi svojih prijateljev. Najljubši opravek mu je bilo vrtnarstvo. Mož, ki je rušil in ustvarjal kraljevstva in cesarstva, je sadil in zalival tu zelje ter obiral gosence z zelišč. A tudi pri tacihi opravkih ga niso pustile straže ne jeden trenutek iz oči.

Svojo usodo je prenašal še dosti udano; peklo ga je le ostro in trdo nadzorovanje. Nezdavno podnebje na otoku mu je nakopalo zgodnjo smrt; umrl je za rakom v želodcu majnika meseca leta 1821., 52 let star. Pokopali so ga na sv. Heleni z vsemi častmi, kolikor se je moglo to na takem otočku zgoditi. Leta 1840. pak so prepeljali Francozi njegove kosti v Pariz ter jih tam slovesno pokopali.

(Konec prih.)

Zabasanost

se navadno hitro prežene, če se rabi Severove Jetrne Kroglice (Severa's Liver Pills). Mr. Tomaž Silko iz Manifold, Pa., nam je pisal: "Po rabljenju Severovih Jetrnih kroglic sem redno hodil na stran in postal zdrav."

— Severove Jetrne kroglice so izvrstni lek zoper vse jetrne nadloge, zabasanost, glavobol, zmedlost, riganje in nemirnost duha. Cena 25 centov v vseh lekarnah. Če jih ne dobite v bližnji lekarni, pišite ponje naravnost na W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. — Adv. Oct.

ZA KRATEK ČAS.

V hotelu.

Anglež na potovanju v francoskem hotelu:

—Čudno, za kosilo sem naročil troje jedil, vsa ta jedila pa obstajajo iz krompirja.

Preklic.

Lastnik gostilne "Pri rudečemu volu", obkroval je kaj rad občinske zastopnike in to celo javno med gosti. Župan ga je sodnim potom prisilil, da je moral besede preklicati, da ne sedi dve tretjine oslov v občinskem zastopstvu. Gostilničar je svoj preklic sledede razglasil v listu: "S tem priklidem svo-

jo trditve, da imamo dve tretjine občinskih svetovalcev—oslov v naši občini."

Pretrdi orehi.

Gospodinja kuharici: "Tončka, deni dosti orehov v potico!"

Kuharica: "Ne morem jih več, ker me boljijo vsled tarenja že zobje in čeljusti."

Dobra primera.

Gospa (ogleduje ponujeno kokoš): "Ljubi moj, te kokoši ne morem kupiti, saj je vsa plava in suha kot trska."

Prodajalec: "Nič ne de. Ako bi bil vaš mož pred ženitvijo vas tako pregledal, kakor vi kokoši, bi vas gotovo ne vzel."

Skopuh.

Oče (sinu, ki se je nagnil čez ograjo balkana in gleda v parter): "Pazi, da ne padeš v parter! Tam je trikrat dražje."

Dobrota.

Pobalin, prislonišv se ob zid, začne vpiti na vse grlo. Mimo pride gospod "Zakaj jokaš mali?" ga vpraša.

"Izgubil sem krono."

"To ni nič hudega. Na, tu imaš drugo." Toda kje si jo izgubil?

"Pri kvartanju," odgovori pobalin ter odhiti dalje.

Dober odgovor.

Mati svoji hčerki: "Se li vendar Rozalija ne stramuješ v družbi teh nedorastlih sosedovih fantov?"

Rozalija: "Nikakor ne; čim večja postajam, tim rajše jih imam."

KILA OZDRAVLJENA.

Ko sem pred leti vzdignil neko deblo, sem se bil vtrgal. Zdravniki so mi svetovali edino pomoč v operaciji. Pas mi ni pomagal. Konečno sem dobil nekaj, ki me je popolnoma ozdravilo. Leta so prešla, a kila se ni povrnila dasi imam težko delo kot tesar. Ozdravljen sem bil brez operacije, izgube časa ali sitnosti. Jaz ne prodajam ničesar, pa dam nasvet kako ozdraviti kilo brez operacije ali izgube časa, če mi pišete na Eugene M. Pullen, Carpenter, 485 D. Marcus Ave., Manasquan, N. J. Izrežite ta oglas in ga pokažite vtrganim, da mu ohranite življenje ali vsaj preprečite sitnosti, tarnanje in konecno operacijo.

—E. O. T. to March 26.

NAZNANJAM DA SEM NAPRAVIL V Stern Parku na Hickory st. svoj novi prostor za zabavo, kjer se lahko pozabavamo ob nedeljah. Imamo lep dvorano za plašišče in pivnico.

V prostem je več miz in stolov, istotako obilo sence.

Ta prostor bom dajal v najem za večerice in domače zabave za društva in klube ter izletnike. Cena po dogovoru. Več pove Anton Stražišnik 1219. Summit Str. Joliet, Ill. 10-1.

Zakaj Three-Way?

Tisoči ljudi želi imeti peč, ki bo grela vse sobe, tudi v down in upstairs, kakor furnace, da ventilira in cirkulira toplino in greje tudi tla in pod.

Moore's Three-Ways

TO UČINI

brez velikih stroškov za peč ali kurivo. Žge vse vrste premog.

MOORE'S THREE-WAY HEATER je idealna peč za vaš dom. Ne rabi biti čiščena zunaj vso sezono v zimi.

Poehner & Dillman

419-423 CASS ST., JOLIET

Phone 119

DENAR V STARO DÓMOVINO

to je: v Avstrijo in Nemčijo, se zdaj ne more pošiljati.

Poslujemo pa denar vojnim ujetnikom in drugim v

ITALIJO, RUSIJO IN FRANCIJO

istotako v one kraje na Primorskem, ki so zasedeni od Italije.

Kadar pošljete denar, priložite tudi naslov, ki ga je prejemnik sam napisal, da se preprečijo morebitne pomote.

AMERIKANSKI SLOVENEK,

bančni oddelek,

1006 N. Chicago St.

Joliet, Ill.

Pri prehladih

vrznete vrt in pras, kakor tudi stopala s

© Dr. Richter-Jevem

PAIN-EXPELLER

Učinkuje takoj olajšljivo in prijetno.

Jedno pravi s varstveno znamko sidra.

35 in 65 v lekarnah in naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.

12-80 Washington Street, New York, N. Y.

Carl Schreiber

Chicago Phone 3496.

519 Marble St. :: Joliet, Illinois.

SLOVENSKI

BARVAR IN SLIKAR.

Barvam poslopja, znotraj in zunaj, ter opravljam vsak posel, ki spada v barvarskega obrta področje.

Obešam stenski papir.

ZASTONJ ONIM, KI TRPE NA NADUHL.

Novo zdravilo, katero vsak lahko rabi doma brez težkoče ali zgube časa.

Mi imamo nov način za zdravljenje nahuhe in želimo, da ga vi poskusite na naše stroške. Neglede če je vaš slučaj že star ali nov, če je podoben Hay Fever ali zastareli nahuhi, le pošljite po brezplačno poskušnjo. Neglede kje bivate, ali kaj delate, ako vas nadleguje nahuha, naš način vas izlječi.

Posebno radi ga pošljemo onim, ki se boje, da so neozdravljivi, kjer so zdravila bila neuspešna. Mi hočemo dokazati, da naš način ozdravi težko dihanje in to za vedno.

Ta ponudba brezplačna je prevrednostna, da se jo opusti en dan. Pišite ponjo danes in začnite takoj. Ne pošljite denarja, le izrežite to spodaj še danes in pošljite.

FREE ASTHMA COUPON

Frontier Asthma Co., Room 680 S

Niagara and Hudson Sts., Buffalo,

N. Y. — Send free trial of your

method to:

Oct. 9—23

Solnce in senca

POVEST

Prilproustemu narodu v poduk in zabavo spisal J. Bedenek.

(Dalje.)

Vrnilo se v Glavarjev mlin, kjer se je med preje naštetimi kamni sukal mlinski hlapec Jože. Če tudi je bil za polovico starejši od mene sva si bila prijatelja. Vedel je silno veliko pravljic o smrti, o hudici, o gromu in blisku. Tudi po mlinu mi je od najmanjših zagode do največjega kolesa vse razkazal in razložil. Ni torej čuda, da me je k njemu vedno vleklo, kadar je količkaj čas pripušal.

Sploh sem bil pa pri Glavarju kakor domač, ker smo si bili botri. Navadni prostor mi je bil ali za mizo, kjer sva z Jožetom španjala, kadar je imel v mlinu vse kamne zasute, ali pa za pečjo, ondaj je bila namreč prav blizu polica, na njej pa stolaška pratika in prave egiptovske sanjske bukvice. Oboje sem nedopovedljivo rad prebiral, vendar prvo še zdaj ne radem druge. V stoletni pratiki našel sem prvi poduk o zvezdoslovju, ondaj sem bral, da je naša zemlja tudi zvezda, kakoršnih na milijone vsako noč nad saboj opazujemo in občudujemo, ondaj sem zvedel, kako se določi velikonočni čas in kako se naredi solnčna ura, katero sem takoj na steni domače hiše napravil in res tako skazil, da je ravno narobe kazala: dopoldanski čas popoldne, popoldni pa zjutraj.

Odkar je bil Glavar vdovec, gospodinja je stara mati in pa še kako! No, evangelijska Marta naj se le kar skrije pred staro Glavarico! Bila je bolj majhne postave, koščene nagubane obraz, na katerem nisi nikdar nekega izraza neprestane skrbljivosti pogrešal. Pri vsem tem je bila pa ženica — Bog ji daj nebesa — jako dobrovoljna in precej dovipna, varčna in vsmiljenega srca. Posebno rada je pomagala onemoglim revežem bolnikom in umirajočim. Prve je podpirala z moko, z zeljem in kašo, druge z raznimi dobrimi sveti in mazili, tretje pa je priporočala milosti božji obteljati jim stoječ. Tudi za božjo čast je bila silno vneta in ni ga bilo vremena, ki bi jo bilo v nedeljo zadrževalo pol ure daleč k službi božji iti, ali pa dela, ki bi ga ne bila povabila, kadar je v naši vasi k maši pozvonilo, kar se je na mesec nekako po dvakrat zgodilo in hitela je v cerkev. Če ji je kdo ob takih prilikah kaj rekel, odgovorila mu je: "O kaj delo, če ga nekoliko zamudim, to mi ne uide, nebesa pa lahko zamudim." Najlepša njena lastnost, katera bi vsem ljudem in povsod v izgled priporočala, bila je pa ta, da žena ni nikdar opravljala in obrekovala. Ob takih prilikah mahnila je navadno z roko po zraku pred sabo rekoč: "Vsi smo slabostmi podvrženi." Le jedne vrste ljudi se je ogibala, kakor stekle-ga psa, vendar pa je molila za nje, in to so bili preklinjevalci in zasramovalci Boga in Matere božje. O teh je stara Glavarica odločno trdila, da ne bodo srečni ne na tem in ne na onem svetu. No hvala Bogu, ni jih bilo veliko takih — kar jaz pomnim, le dva in od teh je eden zmrl, drugega je pa na sv. Petra dan strela ubila.

Nocojsnji večer je bilo pri Glavarju jako živahno. Nabrlo se je polno hišo sosedov in družin iz sosednje vasi. Večinoma se z vaščani vže poznamo od prvega večera na preji pri žimcu. Na novo omeniti mi bo le malokaterih treba, a prav med temi pa ne smem prezreti možakarja, ki je bil bolj pri poslednjih, ki so mislili nocoj priti, zaprl duri za seboj. Bil je stari Lokar, mož jako pikrega dovipna in živahnega duha. Imel je kočo v naši vasi in se je poleg tega pečal tudi s čebelami, ker mu je pa na vse to še mnogo časa ostajalo, hodil je poleti gospodarjem stroho delat, po zimi pa po živinskih semajhli mešetari. Ne spominjam se, da bi bil kedaj videl tega očanca žalostnega, pač pa dostikrat dobre volje, tu pa tam tudi silno srditega. Tudi na zvezde se je nekoliko razumel in je bil jedini človek v naši vasi, ki je poznal polarno zvezdo ali tečajnico. V Trstu je bil v svoji mladosti čestokrat, ter je vedel o tem mestu mnogo ne-snažnega tako v materialnem kakor v npravnem smeru povedati.

Z Lokarjem ob enem prišel je tudi petdesetleten fant, Frjanov Janez iz sosednje vasi, ki je znal nemški; latin-ski je tudi razumel, kakor gospodje, ki mašo bero. Janez je bil svoje dni dijak petošolec, na kar je zamenil pero z matiko in pri gruntu pomagal. Zakaj je obšel uk na ključ in ostal doma, nisem nikdar zvedel. Ko sva ga nek-daj s prijateljem Tonetom — oba dijaka — obiskala, razkazoval nama je razne latinske knjige in debelo, nem-sko zvezdoslovje poleg precej velike zvezdarske karte. "To mi je navadna nedeljska zabava," rekel je tedaj Janez, "da po teh-le knjigah brskam, kar-dar nimam drugega dela. Sedaj jih pač vse drugače umem, kakor sem jih pred kakimi petinidesetimi leti v šoli. Skoda, da je človek le jedenkrat mlad; marsikdo porabil bi zlato dobo

mladih let drugače, ko bi se na stara leta zopet pomladiti mogel."

Kakor vidite, je bil Janez nekoliko na modroslovsko stran; pri vsej svoji, tedaj pod našim zvonom nedosežni učenosti pa vendar popolnoma kmet od nog do glave, ponižen, priprost in do-mač, kakor bi ne bil posestnikov sin, temveč kak potreben berač. Janez je vrljo dobro vedel, kje je ob tem ali tem času na nebu "koroški voz", kje je treba iskati "Jakobovo palico", "gosto-sevce", "krono", "Venevo", katera se nekaj časa v letu kot prijazna večer-nica od nas posavlja, nekaj časa pa nam kot zgodnja danica dobro jutro vošči. Janez je imel tudi čisto prave pojme o sestavi svetla in osolnčja, kakor je tudi brez vsakojake omahljivosti trdno veroval, da je človek res prst bil in zopet prst oziroma prah bode in da je v nas edino le duša kaj vredna v sla-bem okvirju mesnega telesa. Glede na tako njegovo prepričanje hodil je Janez tudi priprosto kmečki in raševi-no oblečen, kakor bi bil najbolj zabiti hribovec, za dušo svojo skrbel je pa, kakor bi mu bilo že jutri vmeti. S kratka. Janez je bil na vse strani mo-der človek, ki je znal svoje študije prav porabiti tudi z matiko v roki.

Ko je nocoj za Lokarjem v hišo stopil, brenčali so že po celi hiši ob klo-pih in okoli mize kolovratili.

"Lej jih no, oba šternkukarja", ki jih imamo pod zvonom, prišla sta h kratki, oglašile se gostobesedni gosa-ki, ki je bil tudi pri Glavarju dostikrat v vasovanji, ter v eni sapi takoj nadalju-je: "No Tomaž, nocoj boš pa lahko razlagal, če še kaj veš, kajti poslušal-ca sta prišla ravnokar, ki bi bodeta vsaj razumela, ali pa tudi po prstih o-kresala, če jima boš skušal, kake mar-nje čestnati. Lokar razume se na 'te-čajnico', Janez pa že skoraj zvezde klati, tako je učen. Da, da, povem vam, da sem ga pred nekaj leti vže sam zasačil ponoči, ko je stal na trav-niku s svetilko in z velikim počeka-nim papirjem v roki in sam s saboj mrmral: 'Tu-le je 'Urša moja', ta-le mora torej biti.'"

"Oj ti šleva ti opravljiva," zakro-hota se Janez in z njim čela hiša, "jaz naj bi bil 'Urša moja' mrmral, ki svoj živ dan nobene imel nisem; si pač morda čul latinsko ime: 'ursus major', kar pomeni sedmerico zvezd 'koroški voz' imenovana. Kaj se brigam s svo-jim petdesetom na plečih za Urše celega sveta, razven za tiste, ki znajo dobre ajdove žgance kuhati in jih tako zabelijo, da je luža pod njimi. Ker sem že ravno pri žgancih, kaj pa Ne-ža, ali je naše vže mleno?" S posled-njimi besedami obrnil se je Janez do mojstra v Glavarjevem mlinu, do stare matere.

"Je že," odgovori ženica ter ga ob-jednem po svoje uljudno povabi, naj nekoliko posesti, rekoč: "Saj se vendar ne boš takoj obrnil proti domu, ko imamo tako družino nocoj. Posesti, posesti nekoliko in kaj povej nam, ti, ki toliko veš, in še na stara leta vedno v bukvah tičiš."

"Saj je res, Janez le posesti nekoliko, vsaj danes ne boš več, kdo ve kaj za-mudil, če nekoliko povasuješ in nam kaj novega poveš," prigovarja. Drob-njavov Tomaž.

"Kaj bi vam novega pravil," odreže se Janez, ko se je ob enem k peči spravil in roke za hrbet založil, "zimo imo-mo, zimo, da je kaj in mraz se dela čedalje večji. Ko sem šel semdoli po travniku, mrakoval je mesec. Nocoj mrkne popolnoma, in vže ga je lep kos pokrit."

"Kaj, mesec mrakuje?" oglašajo se mlade predice vse h kratki, in blisko-ma popuste kolovrate ter hite pred hi-šo. Luna je bila vže precej obsen-čena.

"Tomaž, kaj pa je to?" vpraša gos-tač, ki je z družino vred venkaj pri-šel.

"Janez ti bo to prikazen bolj raz-ložil in mu boš tudi več verjel, kakor meni," zbode ga Tomaž ter se vrne v hišo, za njim pa druga za drugo dekla-ta in ostali vasovalci.

V hiši se gostač v Janeza vsadi re-koč: "Ti, Janez, nam boš sedaj poja-snil, kako se to napravi, da mesec tem-men postane. Poprej mi daj pa pipo tobaka."

Janez si napravi tobak, ga ponudi tudi gostaču, ki je iz tega namena vže ves čas okoli njega cinal, češ, nocoj se ga bom pa iz Janezovega mošnjaka napokal.

"Kaj le bo? Turki trdijo, da se hudič z mescem za prvenstvo bojuje, mi kri-stjanje vemo pa kaj bolj pometnega o tej prikazni. Da me bodete popolno-ma razumeli, zdi se mi potrebno pred-vsem nekaj o mescu samem ziniti. Me-sec je prav tako zvezda, kakor kaka druga na nebu, ki z mirno lučjo sveti. Takim pravimo planeti ali premičnice, ker se vsaka premika z nedopovedljivo hitrostjo po odkazani ji poti v brez-

končnem neba prostoru. Hitrost je tolišnja, da preleti planet v jedni sami sekundi po več milj. Naša zemlja n. pr. ki je tudi planet, napravi na svoji poti okoli solнца vsako sekundo po štiri milje pota, ravno toliko toraj tudi mesec, ki se z zemljo vred vrti okoli solнца. Zemlja in mesec sta, kar se lastne svetlobe tiče, prava režeča; toliko je imata, kot nič. Zato jo dobi-vata od solнца, kakor vse druge zvezde premičnice ki spadajo k našemu osoln-čju. Dalje vas moram opozoriti na pot zemlje okoli solнца, ki se nekoli-krat križa z meščevo in to na dveh krajih v brezmejnem prostoru neba. Nasledek temu je, da se nekako na vsakih devet mesecev po jedenkrat zemlja tako med mesec in solnce pri-vrti, da na mesec svojo senco vrže, kakor jo vrže človek na zid, ki se proti solncu preden postavi. Treba le, da so vsa tri telesa: solnce, zemlja in mesec v jedni in tisti smeri in me-secev mrak je gotov. Tako si stoje no-coj vsa tri telesa nasproti, ker bo luna popolnoma mrknila. Kadar pa zemlja ni prav v sredi, temveč nekoliko bolj na jedni strani, kjer koli vže — pada tudi njena senca na mesec le bolj od jedne strani in tedaj pravimo, da me-sec le deloma mrkne. Prav mrak me-seca nam je porok, da mora zemlja res okrogla biti, sicer bi njena senca na mescu ne bila okrogla, in prav mrak meseca nam je tudi porok, da dobiva mesec od solнца svojo svetlobo, kajti ob času mraka jo zemlja odnaša, kar bi se ne zgodilo, če bi imel mesec svo-jo! 'To vam je meščevo mrak.'"

"Janez, ti govoriš kakor gospod na prižnici; kaj je škoda, da si šlo na kol obelil in nisi nove maše pel. hencej vendar, to bi bil gospod! Ne bilo bi treba močnika in kaše iz sklade zaje-mati, golobčki in piške bi ti bile osta-jale," pritakne se zopet gostač, ko je Janez komaj dobro končal.

"No, gospodov ne zavidam za piške in golobčke, imajo že zadosti težaven in odgovoren stan. Kar se mene sa-mega tiče, sem popolnoma s kašo, krompirjem in žganci zadovoljen; vsaj tako ne bom dolgo in za črve v grobu bom prav tako dober, naj se sedaj hranim s pečenko ali pa z ovenjakom."

Med tem, ko je Janez zbranim vasa-valcem razkladal stališče solнца, zemlje in mesca ob času luninega mraka, upiral je tudi Drobnavov Tomaž svoje oči posebno pogosto vzlasti v dve zvez-di — v prijazne oči poleg njega sede-če predice Mačinove Marijane. Dekle je dobro čutilo te poglede, kajti bilo je ves čas sramožljivo zarudelo, kakor nežna roža ob svojem prvem razvoju, ko jo obsijejo solnčni žarki. "Veliko sem videl po svetu deklet, Marijana," šepeta ji Tomaž, "takih kot ti pa ni-kjer! Rad te imam, dekle moje, da si družega ne želim, kakor s teboj zdru-žen do smrti srečno živeti. Ali me imaš ti tudi kaj rada?"

"Tiho bodi," posvari ga z ljubezni-vim pogledom Marijana, "ljudje nate-gujejo ušesa, čeprav so dozdevno vsi v Janeza zaverovani. Vsaj jih poznaš, kakošni so, vsaj veš kako dolge in hu-de jezike imajo. O vsakem, naj ti bo poštnjak ali pa malopridnež, sodijo le kar najhujše morejo. Če si pa stvar v pravi luči ogledam, jim pa niti za-meriti ne smem. Kaj meniš, zakaj si vzlasti o dekletih vedno najhujše mi-slijo? Le samo zato, ker smo tako sil-no lahkovorne, ker tako rade vse ver-jamemo, kar se nam dostikrat v šali, dostikrat iz kakega drugega namena za resnico pripoveduje. Tomaž, toliko ti že danes lahko rečem, da, če me mor-da misliš le za kratek čas slepiti, je bo-lje, da me nič več ne pogledaš."

"Kaj pa še?" odgovori iznenadjeni mladenič. "Ali misliš, da si bom se-daj v svojem tridesetem letu še igra-čel zbiral, ko me resnobnost življenja dan za dnem opominja, da nam je pri hiši čvrste ženske roke za gospodinjstvo treba? Za gospodinjjo pri nas bi se pa ti najbolj spodobila izmed vseh, kar vas je v fari deklet. Molčeca si, var-čna, pridna in pobožna tudi, in taka go-spodinja povsod blagoslov božji s sa-boj prinese. Tudi materi naši si vro-lje vseh in so mi nedavno sami rekli, vi-doč te memo gredočo: 'Tomaž, taka-le nevesta bi bila za-te! Meni je šinla kri v glavo, kajti kar so mi mati tedaj le namigniti mislili, sklenil sem jaz vže sam pri sebi. Poglavitna reč je sedaj ta, če sem jaz tebi po volji, če si upaš do smrti z mano zjedinjena pogumno prenašati težave tega življenja in do smrti z menoj združena uživati pike ure veselja, ki naji vtegne v teku živ-ljenja doleteti.'"

"Vseč si mi že, in reči moram, da bolje, kakor vsak drug vrstnikov tvo-jih, ker nimaš tako grdega govorjenja in tudi obnašaj se lepše, kakor drugi fantje. Kar mi je pa na tebi najbolj všeč Tomaž, je pa tvoje iskreno češ-čanje Marije, moje patrone."

"Zato imam jako tehtne vzroke. V prvi vrsti se mi je zahvaliti na tem moji materi, ki so, ves čas svojega živ-ljenja nevtrudljiva častilka Matere božje, tudi mene vže od mladih nog njej pripravljali in v posebno varstvo izročali. Odhajajočemu na Laško nad Pijemonteza, so mi rekli: 'Tomaž, ti greš v smrtno nevarnost. S saboj ti nimam ničesar dati, priporočala te bom pa vsak dan nebeski kraljici. Če ti je materin svet kaj vreden, delaj tudi sam tako. Ne podajaj se nikdar k po-

čitku in bodi še tako truden ter nikdar ne vstajaj, da bi se ne priporočil varstvu Matere božje. Kolikor mi je bilo mogoče, ravnal sem se po mater-nem nauku. Okoli in okoli mene pa-dali so na kresni dan pri Solferinu to-variši; topniške kroglice sovražnikov so grozovito mesarile med nami. Temu je odnesla nogo, drugemu odtrgala roko, tretjemu posnela glavo, četrtega je prestrelila in ob enem na kosce raz-trgala — jaz sem pa ostal nepoškodov-an v sredi svinčenk, ki so tako na go-sto okoli mene brenčale, kakor čebele po ajdi. Naj kdo reče, kar hoče, jaz sem za svojo osebo prepričan, da me je le Mati božja varovala, da nisem pri Solferinu ostal. Zato ji bom pa ostal tudi, zvest častitelj do konca življenja svojega."

"Prav imaš Tomaž," pohvali ga Ma-rijana in nadaljuje: "Tudi meni je vs-ljubi dan tako mirno pri sri, kadar se zjutraj, ko vstanem, iz celega srca Ma-riji priporočim in neka notranja za-vest mi trdi, da bi me tisti dan niti kaka nesreča ne mogla zadeti."

(Dalje prih.)

POSOJILA.

Kupite premog in zimske potreb-ščine zdaj. Sposodite si de-nar od nas in ne tarnajte.

POIZVEJTE!

"The Twenty-Payment Plan."

Izplačalo se vam bo! Naš na-čin vam dovoli posojilo denarja po postavnih obrestih, da plača-te celo vsoto v dvajsetih meseč-nih obrokih. Lahko vrnete ne-kaj ali celo posojilo koncem vsa-cega meseca. Obresti računamo le za oni čas, ko je denar pri vas.

\$2.00 se plača mesečno od \$40.
\$2.50 se plača mesečno od \$50.
\$5.00 se plača mesečno od \$100.

Pridite, da vam pojasnimo "The Twenty-Payment Plan." Mi imamo postavno dovoljenje od države Illinois in smo pod nadzorstvom države, da se lahko jamči pošteno poslovanje vsa-kemu.

Posojujemo na pohištvo, kla-virje, viktole, živino in razno drugo blago, katerega ne pre-maknemo.

Pridite, pišite ali tefonajte nam.

STATE LOAN COMPANY,
(Not Inc.)
403 Joliet National Bank Bldg.
4th Floor :: Chicago Phone 154.

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljšje me-so po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

Anton Pasdertz

se dobijo najboljšje sveže in preka-jene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v našej mesnici in groceriji na voga-lu Broadway and Granite Street

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113.

Pristopite k največjemu sloven-skemu podpornemu društvu.

DRUŠTVO SV. DRUŽINE

(The Holy Family Society)

štev. 1 D. S. D., Joliet, Illinois.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1917.

Predsednik.....George Stonich.

Podpredsednik.....Stephen Kukar.

Tajnik.....Jos. Klepec.

Zapisnikar.....John Barbich.

Blagajnik.....John Petric.

Reditelj.....Frank Kocjan.

Nadzorniki:

John N. Pasdertz, Joseph Težak,

John Štublar.

To društvo sprejema rojake in roja-kinje in sicer od 16. do 50. leta in izplačuje bolniške podpore \$1.00 na vsaki delavni dan za 50c na mesec. Zavarujete se lahko za \$500.00 ali za \$250.00 pri D. S. D. za malo mesečino.

To društvo ima že nad \$2,900.00 v bolniški blagajni in je do zdaj že iz-plačalo skupaj 3088.00 dolarjev bolni-ške podpore članom (icam). Kdor pla-ča takoj ob pristopu \$3.00, to je toliko, ko so plačali drugi člani zadnjih 6 me-secev, je deležen podpore v slučaju nezgode takoj po pristopu, drugače po 6 mesecih. Pristopnina je še prosta.

Redna seja se vrši vsako zadnjo ne-deljo ob 1. uri pop. v stari šoli.

Kdor želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se glasi pri ka-terem odborniku.

Kadar rabite obleko, se oglasite pri nas, ki vam skrojimo isto po pravi meri. Mi delamo fine obleke po \$15

IN VEČ. Istotako popravljamo, či-stimo in gladimo moške in ženske obleke. G. R. KARLING, krojačnica, 509½ Cass St., Joliet, Ill.

ANTON STRAŽIŠNIK,

1219 Summit Street, Joliet, Illinois.

Karpenter in Kontraktor.

Stavim in popravljam hiše in druga poslopja. Predno oddate kontrakt ali delo, vprašajte za moje cene. Vse delo jamčim.

AKO IMAŠ \$400 KUPIŠ LAHKO hišo 6 sob z loto 50x137 na We-

Side. Ostanek \$1900 se plača ka-rent. Telefon 2337 W. 8718-

NAPRODAJ 4 SOBE HIŠA S ME-

stno vodo in kletjo. Kdor hoče ka-

piti hišo s 9. sobami se naj oglasi p-

Mat. Fink, 906½ N. Ottawa St., Jo-

liet.

Dobro sredstvo za vtr-

no sme manjkati pri nobenem dobro ureje-

domu. Dr. Richterjev

PAIN-EXPELLER

ima nad 50 let veliko priznanje med Slovenci

celim svetu.

Jedno pravi s varstveno znamko sid-

38 in 65c v lekarnah in naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington Street. New York, N.Y.

Slovenske

Gospodinj

so prepričane, da dobijo pri meni

boljše, najčistejše in najcenejše

meso, grocerij

IN KRANJSKE KLOBASE

istotako vse vrste drugo sveže in

kajeno meso vse druge pedm-

ki spadajo v področje mesarske in

cerijske obrti.

Priporočam svoje podjetje vsem

jakom, zlasti pa našim gospodinj-

Splošnovanjem

John N. Pasdertz

Chicago tel. 2917.

Cor. Cora and Hutchins St., Joliet,

STENSKI PAPI

Velika zaloga vsakovrstnih barv,

in firmežev. Izvirajo se vsa

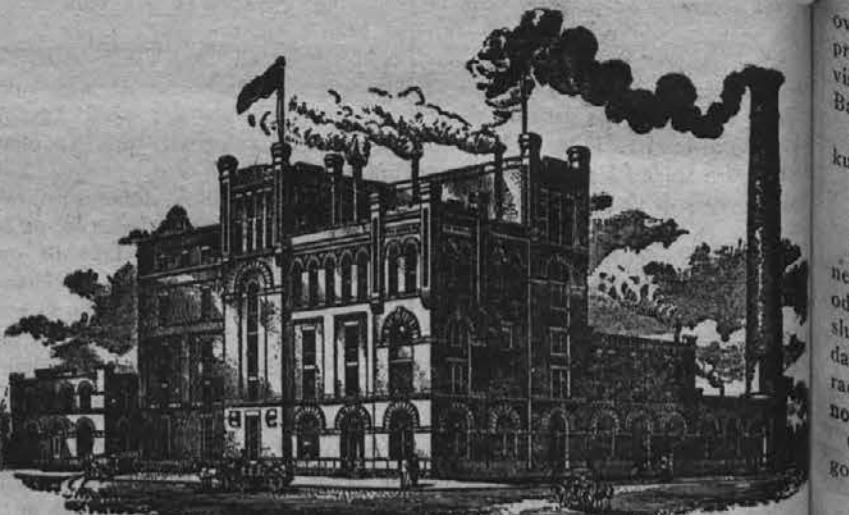
varska dela ter obešanje stenski-

papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras

Chl. Phone 376 N. W.

120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

Fred Lehning Brewing Co.
JOLIET, ILL.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts. Both Telephones 26. JOLIET, ILLINOIS

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405

S. Bluff St., Joliet, Ill.